

Pia Lindgren

Fra: TMFKP Sekretariat
Emne: Svar til Sisse Marie Welling (F) vedr. PFOS/PFAS - generelt, badevand, drikkevand og græssende dyr. eDoc-sag: 2023-0027037.

Fra: TMFKP BPM Rådhuspost
Sendt: 10. februar 2023 16:16
Til: Sisse Marie Welling (Borgerrepræsentationen)
Cc: Jesper Togsverd Levann
Emne: Svar til Sisse Marie Welling (F) vedr. PFOS/PFAS - generelt badevand, drikkevand og græssende dyr. eDoc-sag: 2023-0027037.

Kære Sisse Marie Welling, MB

På vegne af Lena Kongsbach, vicedirektør i Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed, fremsender jeg svar på dine spørgsmål af 19. januar 2023 om PFOS/PFAS - generelt badevand, drikkevand og græssende dyr.

Med venlig hilsen

Anders Hadberg
Politisk koordinator
BPM Sekretariat

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed



Besvarelse vedrørende PFOS/PFAS – generelt badevand, drikkevand og græssende dyr

Medlem af Borgerrepræsentationen, Sisse Marie Welling (F), har den 19. januar 2023 stillet følgende spørgsmål til Teknik- og Miljøforvaltningen.

Spørgsmål

A. Generelle spørgsmål:

1. Hvilken udvikling har der været i sagen siden det seneste politikerspørgsmål?
2. Har kommunen været i dialog med Region H om der er testet flere steder?
3. Hvilke andre miljøskadelige stoffer testes der for ift. bade- og drikkevandskvaliteten?
4. Hvad gør kommunen for at understøtte regionens indsats for at lokalisere forurenede grunde?
5. Har der været sager, hvor der er givet påbud på baggrund af miljølovgivning efter 2001 for PFOS og PFAS?
6. Hvor mange sager med ældre forurening findes der i Københavns Kommune?
7. Har Region Hovedstaden kun undersøgt for PFOS og PFAS på de nævnte matrikler fra det tidligere politikerspørgsmål indenfor Københavns Kommune?
8. Hanstedvej og Dæmningens brandstation: har man efterfølgende indhentet oplysninger fra myndighederne på den sundhedsrisiko der er ved forureningen både i forhold til udsivning til grundvandet og til de omkringboende borgere? Også i forhold til nye vejledninger på området?
9. Hvorfor er PFAS ikke altid et parameter i forureningsmålinger, når det har et potentiale til at være mange steder?

B. Badevand

1. Hvornår opfordrede staten kommunerne til at måle for PFAS i badevandet?
2. Hvordan varsles lokalbefolkningen, hvis der findes forurening i badevandet?
3. Er det muligt at fjerne kilderne til forurening i badevand?
4. Laves der kun målinger for PFAS eller måles der også for PFOS i badevandet?
5. Findes der et kort over, hvor der er lavet målinger i Københavns havn og langs kysten?

10-02-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 1267

Dokumentnummer i F2
72627

Sagsnummer i eDoc
2023-0027037

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

6. Når der konstateres PFOS og PFAS i overfladevandet. Hvem laver så en vurdering af om der er risiko for befolkningens sundhed ved den konkrete forurening? Og hvad bygger den vurdering på?
7. Hvor mange gange om året laves målinger af badevandskvaliteten på badestranden i Valby parken hvor der er konstateret forurening?
8. Hvilken fremtidig påvirkning af badestranden i Valby Parken forventes PFOS/PFAS fundet at have for benyttelsen?
9. Giver fundet af PFOS i Harrestrup å anledning til ændring i frekvensen af målinger for miljøforurenende stoffer?
10. Hvem laver de vejledende grænseværdier for PFOS og PFAS i badevandet, hvilke måleskaler benyttes, hvornår sker overskridelsen og hvad er resultatet af målingerne fra Københavns Havn og Øresundskysten indenfor kommunegrænsen?
11. Hvor høje værdier har man fået lov til at udlede fra rensningsanlægget Lynetten og hvilke miljømæssige konsekvenser har det i blandingszonen?
12. Kan strømforhold gøre, at de højere værdier der udledes ved blandingszonen, føres hen til områder hvor badning er tilladt?
13. PFOS/PFAS-holdigt vand som udledes ifbm. Lynettens udbygning: Hvilke overvågningsforanstaltninger har TMF igangsat som følge af den øgede udledning af PFOS i Øresund?

C. Drikkevand

1. Ift. svar 5 i det tidligere politikerspørgsmål: Hvad er baggrunden for, at forvaltningen ikke vurderer, at der er nogen risiko for, at forureningen går i drikke- og badevand andre steder, når det allerede er sket ét sted?
2. Har forvaltningen et beredskab klar til at tilbagekalde tilladelser til tilslutninger af kloak, hvis der identificeres PFAS og PFOS i grundvandet?
3. Hvem er ansvarlig for kontrol af vandforsyningen?
4. Hvor mange drikkevandsboringer der leverer drikkevand til Københavnerne, er der fundet PFOS og PFAS i?

D. Græssende dyr

1. På Amager Fælled er der et kvæggræsserlaug. Er der, set i lyset af hvad området tidligere har været brugt til, lavet prøver for PFAS og PFOS der?
2. Får på tippen: Fra Sverige er der udsendt meldinger om, at man skal være særligt opmærksomme på græssende dyr i forbindelse med PFOS- og PFAS-forureninger. Hvorfor mener Københavns kommune ikke, at denne forurening er væsentlig?

Svar

A. Generelle spørgsmål

Ad 1. Hvilken udvikling har der været i sagen siden det seneste politikerspørgsmål?

Der har ikke været yderligere udvikling i sagen siden forvaltningens svar af 14. oktober 2022 på spørgsmål fra Sisse Marie Welling (F) af 29. september 2022.

Ad 2. Har kommunen været i dialog med Region H om der er testet flere steder?

Forvaltningen har været i dialog med Region Hovedstaden om de udførte undersøgelser for PFAS-stoffer. Regionen forventer afrapportering i foråret 2023 af regionens udførte undersøgelser.

Ad 3. Hvilke andre miljøskadelige stoffer testes der for ift. bade- og drikkevandskvaliteten?

I henhold til badevandsbekendtgørelsen analyseres badevandet regelmæssigt for bakterierne *E. coli* og *intestinale enterokokker*. Badevandet undersøges jævnligt for indhold af kemiske stoffer, jf. bilag 1.

HOFOR skal som vandforsyning jf. § 7 i Drikkevandsbekendtgørelsen kontrollere drikkevandet, som fastlægges ved frekvens og parametre i et kontrolprogram. Det drikkevand, som Københavns Kommune modtager analyseres for en række miljøskadelige stoffer som olieprodukter, klorerede opløsningsmidler, phenoler, tjærestoffer (PAH), pesticider og tungmetaller.

Ad 4. Hvad gør kommunen for at understøtte regionens indsats for at lokalisere forurenede grunde?

Forvaltningen fremsender de oplysninger som Regionen efterspørger til regionen.

Ad 5. Har der været sager, hvor der er givet påbud på baggrund af miljølovgivning efter 2001 for PFOS og PFAS?

Nej, kommunen har ikke meddelt påbud i forhold til PFAS og PFOS. Kommunen er ikke vidende om spild eller ulovlig/culpøs håndtering af PFAS/PFOS.

Inden for rammerne af den eksisterende lovgivning forventes det ikke at være muligt at give påbud, da det kun er få af stofferne, der er forbudt og kun har været det i en kort periode. Forvaltningen vurderer derfor, at sandsynligheden for, at stofferne efterfølgende er anvendt ulovligt, er lav.

Ad 6. Hvor mange sager med ældre forurening findes der i Københavns Kommune?

Regionen kortlægger matrikler på Vidensniveau 1 (V1 – viden om aktiviteter), der kan have medført forurening og på Vidensniveau 2 (V2 – viden om forurening fra miljøundersøgelser) efter jordforureningsloven. Lokalteter kortlagt efter ældre lovgivning end jordforureningsloven (2001) er kortlagt på V2. Det er ofte gamle affaldsdepoter, hvilket vil sige lossepladser og andre opfyldte arealer.

I København er regionen i gang med den systematiske gennemgang og kortlægning af forurenede grunde. Gennemgangen omfatter de lokaliteter, hvor forvaltningen har historiske oplysninger om aktiviteter, der kan have medført forurening.

Et overblik kan ses på københavnerkortet – vælg "Borger" i menuen til venstre, vælg "Miljø og Genbrug" – klik "Jordforurening Vidensniveau 1" og "Jordforurening Vidensniveau 2" til <https://kbhkort.kk.dk/spatialmap>.

Forvaltningen skønner, at der er kortlagt ca. 2.000 grunde på Vidensniveau 1 og 2, men har ikke et værktøj til at foretage en præcis opgørelse.

Der er udover de klassificerede grunde på Vidensniveau 1 og 2 også et antal historisk kortlagte adresser (ca. 3.000), der afventer en afgørelse. Disse grunde kan ses på kortet nedenfor som orange felter.



Ad 7. Har Region Hovedstaden kun undersøgt for PFOS og PFAS på de nævnte matrikler fra det tidligere politikerspørgsmål indenfor Københavns Kommune?

Københavns Kommune har ikke modtaget yderligere oplysninger fra Region Hovedstaden om fund af PFAS/PFOS forvaltningens svar af 14. oktober 2022 på politikerspørgsmål fra Sisse Marie Welling (F) af 29. september 2022.

Ad 8. Hanstedvej og Dæmningens brandstation: har man efterfølgende indhentet oplysninger fra myndighederne på den sundhedsrisiko der er ved forureningen både i forhold til udsivning til grundvandet og til de omkringboende borgere? Også i forhold til nye vejledninger på området?

Forvaltningen tog kontakt til Styrelsen for Patientsikkerhed omkring fundet af PFAS på Hansstedvej i forhold til vejledning af de nærmeste naboer. Københavns Ejendomme og Indkøb (KEID) og Teknik- og Miljøforvaltningen afholdt den 18. august 2022 et online borgermøde for naboerne med deltagelse af Region Hovedstaden. Forvaltningen henviste på mødet borgerne til de generelle vejledninger fra Region Hovedstaden og Fødevarestyrelsen, som kan hentes på deres hjemmesider.

Der er ikke kommet nye vejledninger for vurdering af sundhedsrisikoen ved fundet af PFAS i grundvandet på Hansstedvej.

Ad 9. Hvorfor er PFAS ikke altid et parameter i forureningsmålinger, når det har et potentiale til at være mange steder?

I forbindelse med miljøundersøgelser undersøges der for de stoffer, der har været anvendt i forbindelse med de aktiviteter/brancher, der har haft deres virke på grunden. Københavns Kommune har som myndighed ikke hjemmel til at efterspørge andre parametre end dem, der er relevante for grundens historik. Til dette benyttes en branchevejledning, som Miljøstyrelsen udarbejder, med relevante analyseparametre for den enkelte type af branche/virksomhed. Forvaltningen kan kun stille krav om miljøundersøgelser forud for en aktivitet, der ansøges om tilladelse til.

Dette vil formentlig ændre sig, efterhånden som der indhentes mere viden om PFAS-udbredelsen og -anvendelsen, da både lovgivningen og branchevejledningen forventes ændret/tilpasset den nye viden. Foreløbig er det kun få stoffer, der har en grænseværdi. PFAS er en stofgruppe på mange tusinde stoffer og der skal ledes efter det specifikke stof i forhold til de anvendte produkter. Det betyder, at de analysepakker, der findes på markedet lige nu, ikke nødvendigvis passer med de stoffer, der er anvendt i forskellige brancher.

B. Badevand

Ad 1. Hvornår opfordrede staten kommunerne til at måle for PFAS i badevandet?

Miljøstyrelsen opfordrede den 17. juni 2022 alle kommuner til at tage prøver for PFAS i badevand i forbindelse med badevandskontrollen i badesæsonen.

Ad 2. Hvordan varsles lokalbefolkningen, hvis der findes forurening i badevandet?

Ved en akut opstået forurening med bakterierne E. coli og intestinale enterokokker, alger, olie el. lign, der har betydning for vandkvaliteten ved badestederne, vil badestedet blive lukket. Hvis der konstateres for høje værdier af f.eks. PFAS, vil kommunen efter konsultation med Styrelsen for Patientsikkerhed tilsvarende skulle tage stilling til, om badestedet skal lukkes.

Det fremgår af kommunens hjemmeside <http://kbh.badevand.dk/> og badevandsappen hvilke badesteder, der er lukkede, og der vil desuden være røde lamper på badestederne.

Ad 3. Er det muligt at fjerne kilderne til forurening i badevand?

Badestederne lukkes oftest på grund af bakteriel forurening fra spildevand. Det er ikke muligt at fjerne alle kilder til den bakterielle forurening fra spildevand. Over tid reduceres bakteriel forurening ved afkobling af regnvandet fra fælleskloakken i henhold til Københavns Kommunes spildevandsplan.

Det er meget vanskeligt at fjerne kilderne til PFAS, da det er en stor gruppe af stoffer, der kan stamme fra ukendte kilder, både fra København og uden for byen.

Ad 4. Laves der kun målinger for PFAS eller måles der også for PFOS i badevandet?

PFAS (forkortet fra engelsk: per- and polyfluoroalkylated substances) er en stor gruppe af forskellige forbindelser med organisk bundet fluor. En af disse forbindelser er PFOS. Der måles ikke for alle PFAS-stoffer i vandet.

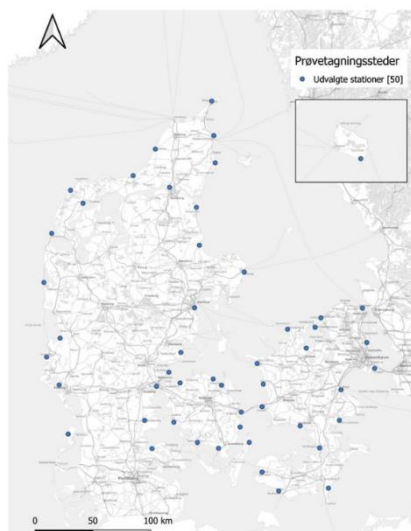
Både Miljøstyrelsens og kommunernes badevandsprøver er analyseret for fire af de fluorholdige stoffer (PFOA, PFOS, PFNA og PFHxS).

Københavns Kommune har målt for 22 PFAS-stoffer, se vedhæftede analyseresultater (bilag 1).

Der gælder imidlertid kun en vejledende grænseværdi for badevand på 40 ng/L for summen af de fire PFAS-stoffer. Miljøstyrelsen fandt, at analyserne – herunder af badevandet i København - viste, at koncentrationen af de fire PFAS-stoffer i havet og søer generelt ligger væsentligt under den vejledende grænseværdi for badevand.

Ad 5. Findes der et kort over, hvor der er lavet målinger i Københavns havn og langs kysten?

Miljøstyrelsen foretog i juli måned 2022 målinger for PFAS i havvand for at undersøge forekomsten af PFAS langs de danske kyster. Der blev ikke taget prøver i Københavns Havn, men ved Dragør og Klampenborg. Miljøstyrelsens prøvesteder fremgår af nedenstående kort:



Ad 6. Når der konstateres PFOS og PFAS i overfladevandet. Hvem laver så en vurdering af om der er risiko for befolkningens sundhed ved den konkrete forurening? Og hvad bygger den vurdering på?

Ved forhøjet niveau af PFAS ved badestederne rådfører forvaltningen sig med Styrelsen for Patientsikkerhed om lukning af et badested. Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, om der er risiko for borgernes sundhed. Er resultaterne over grænseværdien, rådfører forvaltningen sig tilsvarende med Fødevarestyrelsen i områder med fiskeri.

Ad 7. Hvor mange gange om året laves målinger af badevandskvaliteten på badestranden i Valby parken hvor der er konstateret forurening?

På badestranden i Valby udtages der vandprøver to gange om ugen (ca. 26 i alt) i badesæsonen (1/6 - 15/9). Resten af året udtages vandprøver en gang månedligt. Der analyseres for bakterier - E. coli og intestinale enterokokker.

Ad 8. Hvilken fremtidig påvirkning af badestranden i Valby Parken forventes PFOS/PFAS fundet at have for benyttelsen?

Der er ikke fundet resultater med overskridelse af kvalitetskravet for badevand (40 ng/L). Resultaterne har foreløbig ikke ført til yderligere handlinger.

Ad 9. Giver fundet af PFOS i Harrestrup å anledning til ændring i frekvensen af målinger for miljøforurenende stoffer?

Det er Miljøstyrelsen og Region Hovedstaden, der tager prøverne og vurderer frekvensen af målingerne.

Ad 10. Hvem laver de vejledende grænseværdier for PFOS og PFAS i badevandet, hvilke måleskaler benyttes, hvornår sker overskridelsen og hvad er resultatet af målingerne fra Københavns Havn og Øresundskysten indenfor kommunegrænsen?

Det er Miljøstyrelsen, der fastsætter de vejledende grænseværdier for PFAS-stofferne i vandmiljøet. Miljøkvalitetskravet for vandmiljøet er kun fastsat for PFOS og er væsentligt lavere end for badevand.

For spørgsmålet om måleskala og hvornår der sker overskridelse samt resultat af målingerne fra Københavns Havn og Øresundskysten, henvises til B. Badevand spørgsmål 4 ovenfor.

Ad 11. Hvor høje værdier har man fået lov til at udlede fra rensningsanlægget Lynetten og hvilke miljømæssige konsekvenser har det i blandingszonen?

Der er kun miljøkvalitetskrav for stoffet PFOS i vandmiljøet. Når rensningsanlægget ikke kan overholde kravene til koncentrationen af stoffet PFOS i sine udledninger, opretter kommunen en blandingszone og meddeler dette til Miljøstyrelsen. Definitionen på en blandingszone er, at det er tilladt, at miljøkvalitetskravene ikke overholdes inde i blandingszonen.

Det er baggrundsdata, der ligger til grund for udledningstilladelsens vilkår. Der er målt PFOS-koncentrationer på 0,016 µg/l i udledningerne fra Renseanlæg Lynetten, hvilket har ført til oprettelse af en blandingszone omkring rensningsanlæggets udledningspunkt.

Det er vanskeligt at svare konkret på, hvilken miljømæssig betydning PFOS har for blandingszonen. Det er væsentligt at bemærke, at det område, der kan blive påvirket af PFOS, i størstedelen af tiden vil være langt mindre end hele blandingszonen. Vandområdet omkring udledningen fra Renseanlæg Lynetten er desuden også påvirket af andre stoffer og andre kilder, hvilket gør det meget svært at sige noget om hvilke miljømæssige konsekvenser, udledningen af PFOS konkret har.

Ad 12. Kan strømforhold gøre, at de højere værdier der udledes ved blandingszonen, føres hen til områder hvor badning er tilladt?

Spørgsmålet besvares i forhold til PFOS, da dette er det eneste PFAS-stof, der er miljøkvalitetskrav for, og der derfor findes en blandingszone for.

Kravet til indhold af fire PFAS-stoffer i badevand (herunder PFOS) er 40 ng/l, mens udledningen af PFOS fra Renseanlæg Lynetten er op til i størrelsesorden 0,016 µg/l PFOS. Derfor vil blandingszonen for PFOS som enkelt stof ikke udgøre et problem i forhold til badevand.

Ad 13. PFOS/PFAS-holdigt vand som udledes ifbm. Lynettens udbygning: Hvilke overvågningsforanstaltninger har TMF igangsat som følge af den øgede udledning af PFOS i Øresund?

BIOFOS driver Renseanlæg Lynetten. BIOFOS er som udleder ansvarlig for, at udledningen sker i overensstemmelse med udledningstilladelsen. Det er Miljøstyrelsen, der fører tilsyn med udledningen fra Renseanlæg Lynetten, Teknik- og Miljøforvaltningen har derfor ikke igangsat overvågningsforanstaltninger.

C. Drikkevand

Ad 1. Ift. svar 5 i det tidligere politikerspørgsmål: Hvad er baggrunden for, at forvaltningen ikke vurderer, at der er nogen risiko for, at forureningen går i drikke- og badevand andre steder, når det allerede er sket ét sted?

Som det fremgår af svar i notat om PFAS publiceret på TMU-portal den 7. oktober 2022 (bilag 2) overholder al drikkevand fra HOFORs vandværker kvalitetskravene til drikkevand. Ved fund af PFAS justerer HOFOR indvindingen, så det udsendte drikkevand ikke indeholder PFAS over drikkevandskvalitetskriteriet.

Københavns Kommune modtager ikke drikkevand fra området ved Hansstedvej, og dermed er der ingen bekymring for de koncentrationer af PFAS-stoffer, som blev påvist i grundvandet ved Hansstedvej.

Ad 2. Har forvaltningen et beredskab klar til at tilbagekalde tilladelser til tilslutninger af kloak, hvis der identificeres PFAS og PFOS i grundvandet?

Forvaltningen har ikke et beredskab for tilslutningssager ved fund af PFAS/PFOS i spildevandet. Tilslutningstilladelser kan tilpasses ved nye oplysninger.

Ansøger på en tilslutningstilladelse kan også blive bedt om at udarbejde en BAT-redegørelse (bedste tilgængelige teknik) med formål om at

redegøre for de tekniske resemuligheder - sammenholdt med de økonomiske omkostninger - der giver den bedste miljøperformance for de aktuelle stoffer. På baggrund af redegørelsen kan miljømyndigheden træffe afgørelse om vilkårene til den konkrete spildevandsafledning.

Der findes p.t. ikke emissionsgrænser for PFAS-stoffer ved afledning til spildevandskloak, som kommunerne kan regulere direkte efter. Københavns Kommunes miljømyndighed har en forhåbning om, at Miljøstyrelsen snart kommer med nogle retningslinjer/grænseværdier ift. PFAS på spildevandsområdet.

Ad 3. Hvem er ansvarlig for kontrol af vandforsyningen?

HOFOR har til opgave at sikre, at drikkevandet overholder de fastsatte kvalitetskrav i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

HOFOR kontrollerer kvaliteten af drikkevandet regelmæssigt i et fastlagt kontrolprogram.

Københavns Kommune er myndighed på vandforsyningsområdet, og ansvarlig for at godkende kontrolprogrammet.

Ad 4. Hvor mange drikkevandsboringer der leverer drikkevand til Københavnerne, er der fundet PFOS og PFAS i?

Københavns Kommune modtager drikkevand fra HOFORs syv regionale vandværker.

Grundvandet til de regionale vandværker indvindes fra mange boringer (ca. 400 indvindingsboringer) fordelt over det østlige Sjælland. På boringsniveau har HOFOR analyseret 42 % (167 ud af 394) af de regionale indvindingsboringer for en sum af fire PFAS-stoffer (PFOA, PFOS, PFNA og PFHxS).

Af de regionale kildepladser er der to, hvor kvalitetskravet for summen af de fire PFAS-stoffer er overskredet i samlevandet fra kildepladsen. På de to kildepladser er der i alt 167 indvindingsboringer og af disse overskrider 11 indvindingsboringer kvalitetskravet for summen af de fire PFAS-stoffer.

Som det fremgår af svar i notat om PFAS publiceret på TMU-portalen den 7. oktober 2022, overholder al drikkevand fra HOFORs vandværker kvalitetskravene til drikkevand. Ved fund af PFAS justerer HOFOR indvindingen, så det udsendte drikkevand ikke indeholder PFAS over drikkevandskvalitetskravet.

D. Græssende dyr

Ad 1. På Amager Fælle er der et kvæggræsserlaug. Er der, set i lyset af hvad området tidligere har været brugt til, lavet prøver for PFAS og PFOS der?

Regionen orienterede Teknik- og Miljøforvaltningen i juli 2022 om fund af PFOS ved Grønjordssøen på Amager Fælled i forbindelse med en undersøgelse af målsat overfladevand.

Vandprøverne påviste i én af borerne en overskridelse med faktor 10 af grundvandskvalitetskriteriet for summen af fire PFAS-stoffer.

Ad 2. Får på tippet: Fra Sverige er der udsendt meldinger om, at man skal være særligt opmærksomme på græssende dyr i forbindelse med PFOS- og PFAS-forureninger. Hvorfor mener Københavns kommune ikke, at denne forurening er væsentlig?

Forvaltningen tog i august 2022 kontakt til Fødevarestyrelsen for at få en vurdering af, hvordan vejledningen skulle være af fårelauget på Sydhavnstippen ved dyrehold og konsumering af kødet fra græssende får. Fødevarestyrelsen vurderede, at de påviste koncentrationer af PFAS i overfladevandet ved Sydhavnstippen var så lave, at det ikke forventes, at der kan påvises PFAS i kødet fra de græssende dyr. Fødevarestyrelsen anbefalede forvaltningen at vejlede fårelauget til, at dyrene har adgang til drikkevand fra HOFOR, og ved slagtning få analyseret kødet for PFAS før konsumering.

Efter forvaltningens oplysninger har fårelauget fået analyseret kødet. Der blev ikke påvist PFAS i kødet efter slagtning. Der blev analyseret kød fra det ældste får, da det forventes at have været udsat for mest PFAS. Resultaterne har ikke ført til yderligere handling.

Svaret er offentligt tilgængeligt på <https://www.kk.dk/politik/politiske-udvalg/teknik-og-miljoedvalget/politikerspørgsmaal>

Lena Kongsbach
Vicedirektør

Vandprøver (alle prøver udtaget den 25/08/22)		Afmagnetiseringsstationen		Nord for Langebro		Sluseløbet ud for Metropolis		Svanemøllen Havn		Margretheholm Havn		Sundby Sejlforenings Havn		Fiskerhavnen		Pieren ud for Amager Strandpark		Kravværdier			
Analyseparameter	Enhed	Dykket prøve	Skimmet prøve	Dykket prøve	Skimmet prøve	Dykket prøve	Skimmet prøve	Dykket prøve	Skimmet prøve	Dykket prøve	Skimmet prøve	Dykket prøve	Skimmet prøve	Dykket prøve	Skimmet prøve	Dykket prøve	Skimmet prøve	Drikkevand	Badevand , vejledende	Noter/bag grund	
Suspenderede stoffer	mg/l	6,3	3	3,6	4,3	3,7	4,2	4	5,7	4,8	4,6	3,9	5,3	2,2	3,4	5,7	5,7		0		
Total Nitrogen	mg/l	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05		0		
Total Phosphor	mg/l	0,026	0,027	0,026	0,029	0,029	0,028	0,034	0,033	0,046	0,042	0,027	0,04	0,034	0,024	0,025	0,025		0		
Arsen (As)	µg/l	2,2	1,7	2,2	1,2	2,1	1,5	1,5	2,5	2,4	1,7	2,7	2,1	2,2	1,8	1,6	1,6	5	100		
Arsen (As) filtreret	µg/l	3,2	2,8	2,7	2,4	3,1	2	1,5	3,1	3,6	3,1	2,6	3,6	3,1	3,2	3,1	3,1	5	100		
Barium (Ba)	µg/l	21	19	18	20	19	19	17	19	19	20	17	19	18	19	19	19		0		
Barium (Ba) filtreret	µg/l	17	18	17	18	18	19	18	18	18	19	17	17	17	18	18	18		0		
Bly (Pb)	µg/l	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	5	100		
Bly (Pb) filtreret	µg/l	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	5	100		
Bor (B)	µg/l	1800	1600	1400	1300	1500	1400	1500	1600	1600	1500	1400	1400	1400	1500	1500	1500	1000	20000		
Bor (B) filtreret	µg/l	1500	1500	1400	1300	1400	1400	1500	1600	1600	1500	1600	1400	1400	1300	1500	1400	1000	20000		
Cadmium (Cd)	µg/l	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	3	60		
Cadmium (Cd) filtreret	µg/l	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	3	60		
Chrom (Cr)	µg/l	< 0,5	0,7	0,7	< 0,5	7,3	0,6	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	1,7	0,6	2,2	2	2	50	1000		
Chrom (Cr) filtreret	µg/l	< 0,5	0,7	< 0,5	< 0,5	1,6	0,7	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	1,7	< 0,5	2,1	1,7	1,7	50	1000		
Kobolt (Co)	µg/l	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	5	100		
Kobolt (Co) filtreret	µg/l	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	5	100		
Iod (I)	µg/l	18	19	15	17	17	16	20	20	21	20	22	20	16	16	18	18		0		
Kobber (Cu)	µg/l	2,5	2,1	< 0,5	0,6	< 0,5	1,1	7,4	6,9	11	11	12	12	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	2000	40000		
Kobber (Cu) filtreret	µg/l	1,2	2,8	< 1	< 1	< 1	1,6	6,6	6,7	9	9	11	10	< 1	< 1	< 1	< 1	2000	40000		
Kviksølv (Hg)	µg/l	0,064	< 0,05	< 0,05	< 0,05	0,17	< 0,05	< 0,05	< 0,05	0,095	< 0,05	0,11	< 0,05	< 0,05	< 0,05	0,13	0,13	1	20		
Kviksølv (Hg) filtreret	µg/l	0,063	< 0,05	0,053	< 0,05	0,081	0,063	< 0,05	0,055	< 0,05	< 0,05	< 0,05	0,064	0,09	< 0,05	< 0,05	< 0,05	1	20		
Mangan (Mn)	mg/l	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	0,0076	0,0052	0,09	0,0052	0,0081	0,0074	< 0,005	< 0,005	0,0052	< 0,005	< 0,005	< 0,005		0		
Mangan (Mn) filtreret	mg/l	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005	< 0,005		0		
Molybdæn (Mo)	µg/l	2,8	3	2,3	2,3	2,1	2,3	2,8	3	3	2,7	2,2	3	2,1	2,5	2,5	2,5		0		
Molybdæn (Mo) filtreret	µg/l	2,6	2,9	1,8	2,2	1,9	2,3	2,6	2,1	2,6	2,8	2,7	2,7	2,5	2,6	2,5	2,5		0		
Nikkel (Ni)	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	7,7	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	6,3	6,3	20	400		
Nikkel (Ni) filtreret	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	20	400		
Selen (Se)	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	10	200		
Selen (Se) filtreret	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	10	200		
Strontium (Sr)	µg/l	2300	2300	2000	2000	2100	2100	2200	2200	2300	2200	1900	2200	2000	2400	2200	2200		0		
Strontium (Sr) filtreret	µg/l	2200	2300	1900	2000	2000	2000	2100	2100	2200	2100	1800	2100	1900	2100	2100	2100		0		
Sølv (Ag)	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	10	200		
Sølv (Ag) filtreret	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	10	200		
Thallium (Tl)	µg/l	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4		0		
Thallium (Tl) filtreret	µg/l	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4	< 0,4		0		
Tin (Sn)	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1		0		
Tin (Sn) filtreret	µg/l	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	2,3	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1	< 1		0		
Uran (U)	µg/l	1	1,1	0,88	0,91	0,86	0,9	0,93	0,97	1,1	1,1	0,93	0,98	0,86	0,99	1	1		0		
Vanadium (V)	µg/l	6,5	8,3	12	4	12	12	15	11	11	11	11	10	10	9,4	9,3	9,3		0		
Vanadium (V) filtreret	µg/l	< 1	2	4,1	< 1	3,5	3,4	3,5	3	2,9	3,1	< 1	3	4,8	2,7	2,3	2,3		0		
Zink (Zn)	µg/l	17	20	< 5	< 5	< 5	< 5	12	< 5	14	16	10	12	< 5	< 5	< 5	< 5	3000	60000		
Zink (Zn) filtreret	µg/l	12	12	< 5	< 5	< 5	< 5	14	10	11	14	9,1	7,4	< 5	< 5	< 5	< 5	3000	60000		
Benzen	µg/l	< 0,02	< 0,02	0,025	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	1	20		
Toluen	µg/l	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	0,032	0,032	0,032		0	
Ethylbenzen	µg/l	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02		0		
o-Xylen	µg/l	< 0,02	< 0,02	0,02	< 0,02	0,025	0,025	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02		0		
m+p-Xylen	µg/l	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	0,021	< 0,02	< 0,02		0		
Sum af xylener	µg/l	#	#	0,02	#	0,025	0,025	#	#	#	#	#	#	#	0,021	#	#		0		

Trichlormethan (Chloroform)	µg/l	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02		0
Methyl-tert-butylether (MTBE)	µg/l	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05	< 0,05		0
Prøvetagningsmetode		Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve	Stikprøve		0
Vandtemperatur	°C	22,3	21,9	22,5	22,5	23,3	23	22,7	22,9	21,3	21,3	21,5	21,4	22,5	20,2	20,1	20,1		0
pH	pH	8	8,1	8,4	8,2	8,4	8,5	8,4	8,4	8,2	8	8,3	8,2	8,4	8,2	7,2	7,2		0



Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Status på håndtering af PFAS i Teknik- og Miljøforvaltningen

Indledning

Da PFAS/PFOS har været et omdiskuteret emne de seneste år, og i stigende omfang indgår i sagsbehandlingen i forvaltningens miljørager, vil forvaltningen med dette notat give en status på problematikken i København.

PFAS er forkortelsen for *Per-Flourerede-Alkyl-Syrer* og er en stofgruppe, der består af tusindvis af forskellige stoffer. Det stof, vi hører mest om, er PFOS *Per-Flour-Octan-Sulfonamid*. Stofgruppen er blevet benyttet bredt industrielt pga. af sine overfladeaktive egenskaber – de skyer både vand og fedt. Pga. af disse egenskaber vil stofferne findes udbredt mange steder i Danmark i jord og vand. Stofferne er aldrig blevet produceret i Danmark, men er blevet anvendt i en række brancher herunder i brandslukningsskum, forkromningsprocesser, i maling samt som smudsafvisende overfladebehandlingsmiddel i en lang række produkter som beklædningsgenstande, møbler og meget andet. Stofferne blev især anvendt i Danmark fra midten af 1960'erne og frem.

Der er de senere år kommet stort fokus på PFAS blandt andet som følge af en sag, hvor anvendelse af stofferne i forbindelse med en brandøvelsesskole har medført forurening af jord og vand på græsningsarealer, og hvor mennesker har optaget forureningen efter konsumering af kødet.

Staten og regionerne har i 2021 og 2022 igangsat en række undersøgelser for PFAS på baggrund af den kortlægning regionerne i 2021 udførte over lokaliteter, hvor stofferne har været anvendt, hvilket er ca. 15.000 lokaliteter på landsplan. Når der blev påvist overskridelser af grænseværdierne for PFAS, har staten og regionerne rettet henvendelse til den konkrete kommune med en forventning om opfølgning. Desuden har staten i 2022 opfordret kommunerne til at måle på PFAS i badevand.

Når Teknik- og Miljøforvaltningen har modtaget henvendelser fra staten og regionerne, har forvaltningen fulgt op på undersøgelserne. Desuden har forvaltningen i 2022 gennemført nye undersøgelser for blandt andet PFAS i vandet i havnen og langs Øresunds kyst. Forvaltningen har behandlet PFAS i forbindelse med en ny udledningstilladelse fra renseanlæggene og en sag om tilslutning til kloak med grundvand, hvor der

07-10-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 13472

Dokumentnummer i F2
1910365

Sagsnummer i eDoc
2022-0281903

EAN-nummer
5798009809452

blev konstateret PFAS. PFAS findes med andre ord mange steder i miljøet.

Det er forvaltningens klare forventning at antallet af sager vil stige de kommende år. I denne status præsenteres sager, som viser mangfoldigheden i hvad, der kan forventes.

Sideløbende har Kommunernes Landsforening taget initiativ til at koordinere kommunernes indsats, ikke mindst i relation til staten, hvilket gerne skulle give et styrket grundlag for sagsbehandlingen i kommunerne.

Lovgivningen

Som nævnt er det staten og regionerne, der har opgaven med at foretage undersøgelser for PFAS i henholdsvis overfladevand (hav, søer og åer) og i jord. Staten har opfordret til, at kommunerne undersøger i relation til badevand.

Når der konstateres PFAS i overfladevand, er det kommunens ansvar at håndtere dette i forhold til miljø og sundhed. Det vil i en del tilfælde ske ved at inddrage statslige udtalelser fra Fødevarestyrelsen eller Styrelsen for Patientsikkerhed, f.eks. ved forurening af fødevarer (også fisk), jord og badevand.

Hvis der findes PFAS i overfladevand, skal kommunen vurdere, om der forefindes en kilde, f.eks. en virksomhed eller lignende. Denne kildesporing kan medføre, at kommunen skal påbyde stop for yderligere forurening. Påvises der PFAS i jord, skal kommunen vurdere, om der er mulighed for at udstede et påbud efter jordforureningsloven, hvilket gøres på baggrund af historik for grundens anvendelse. Det er kun muligt at udstede et påbud efter jordforureningsloven, hvis stofferne er anvendt ulovligt efter 2001. Forureninger, der er ældre, eller hvor stofferne er anvendt lovligt, vil indgå i regionernes prioritering som en del af den offentlige indsats.

Da der kan være PFAS i spildevand og grundvand, skal kommunen i forbindelse med tilladelser, f.eks. udledningstilladelser og tilslutningstilladelser, forholde sig til PFAS. I det nedenstående beskrives en konkret sag, hvor forvaltningen med angivet begrundelse har givet en tilslutningstilladelse til kloak med grundvand, der indeholder PFAS.

Lovgivningen omkring PFAS/PFOS ændrer sig i disse år, efterhånden som der kommer mere viden om udbredelsen af disse stoffer. Med myndighedsrollen følger også vejledningspligten over for virksomheder og borgere.

Lidt historik om regulering af PFAS

- **2006** påbegyndtes udfasningen af PFOS, som blev helt forbudt i juni 2011. En række PFAS-forbindelser kom i 2012 på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer (LOUS).
- **2013-15** satte EU et miljøkvalitetskrav for overfladevand (2013/39/EU). Disse krav til overfladevand implementeredes og

blev taget i anvendelse fra december 2018 ved den danske bekendtgørelse nr. 1070 af 09.09.2015.

- **2014** indskærpede Naturstyrelsen over for kommunerne, at kontrol af drikkevandsforsyning også skal omfatte PFAS-forbindelser.
- **2015** fastsatte Miljøstyrelsen et kvalitetskriterie for PFAS-forbindelser i drikkevand og jord.
- **2020/21** skærpedes opmærksomheden omkring PFAS efter fund af PFAS/PFOS i Korsør i tilknytning til græsningsarealer, hvor der tidligere blev udledt vand fra en brandskole.
- **2021/22** begyndte regionerne at udføre undersøgelser på lokationer, hvor der er mistanke om anvendelsen af PFAS/PFOS, dette arbejde er uafsluttet.

Nedenfor er eksempler på PFAS-sager, som Teknik- og Miljøforvaltningen har håndteret. De viser mangfoldigheden i, hvor PFAS dukker op i miljøsagsbehandlingen.

PFAS i forhold til badevand ved Valbyparken

Forvaltningen modtog målingsresultater for PFAS i Harrestrup Å og Kalveboderne i 2021 fra Region Hovedstaden. Forvaltningen vurderede, at regionens målinger af PFAS i Harrestrup Å og i Kalveboderne eventuelt kunne have indflydelse på badevandskvaliteten ved badestranden i Valbyparken. Derfor anvendte forvaltningen Styrelsen for Patientsikkerheds kriterier for, hvornår badevand kan være påvirket og vurderede på den baggrund, at der ikke var en væsentlig sundhedsmæssig påvirkning af badevandskvaliteten ved stranden.

Nye målinger af PFAS i havnen og ved Øresundskysten

Teknik- og Miljøforvaltningen tager med nogle års mellemrum målinger af vandkvalitet i havnen og ved Øresundskysten for en lang række stoffer. Det sker for at følge udviklingen i påvirkning af badevandskvaliteten for disse stoffer.

Forvaltningen har i september 2022 fået foretaget nye målinger og har også denne gang målt for PFAS. De målte niveauer af PFAS fra de 16 prøver udtaget langs Øresundskysten, i havnen og i en række lystbådehavne ligger under landsgennemsnittet for de målinger, Miljøstyrelsen i 2022 har gennemført i havet omkring Danmark. De målte værdier er dog sammenlignelige med tilsvarende østvendte kyststrækninger. Da de vejledende grænseværdier for PFAS i badevand overholdes i samtlige prøver, vurderer forvaltningen, at PFAS derfor ikke kan forventes at udgøre en sundhedsrisiko på badestederne i København.

Regulering af spildevand til renseanlæg

Det er kendt, at der findes PFOS i spildevand fra husholdninger og virksomheder. De to renseanlæg i København har i 2021 fået nye udledningstilladelser udstedt af Teknik- og Miljøforvaltningen, og PFOS er reguleret i tilladelserne. Det er formodentlig første gang, det er sket i Danmark, og der forventes i 2023 udmeldinger fra staten om, hvordan miljøfremmede stoffer som PFAS skal håndteres fremadrettet.

Da renseanlæggene kun i begrænset omfang kan tilbageholde PFOS, har det været nødvendigt at acceptere en såkaldt blandingszone ved udledningspunktet i Øresund. Indenfor denne blandingszone kan der i perioder lovligt ske overskridelser af miljøkvalitetskravene for PFOS. Der skal dog løbende over årene ske en reduktion af denne blandingszone. BIOFOS, oplandskommunerne og Teknik- og Miljøforvaltningen samarbejder om at reducere de miljøfremmede stoffer, der ledes til renseanlæggene, herunder PFOS.

Tilladelse til at lede PFAS-holdigt grundvand til renseanlæg

Renseanlæg Lynetten og Damhusåen skal udbygges for at kunne leve op til stigende spildevandsmængder og nye miljøkrav. Derfor har BIOFOS sat en udbygning i gang, som blandt andet medfører behov for grundvandssænkninger. BIOFOS ansøgte derfor i juli 2022 om tilladelse til at lede PFAS-holdigt spildevand til Renseanlæg Lynetten.

Forvaltningen bad i forbindelse med ansøgningen BIOFOS om at udarbejde en BAT-redegørelse (Bedst Anvendelige Teknik) for resemulighederne for PFAS inden afledning til renseanlægget, da renseanlægget på nuværende tidspunkt kun i begrænset omfang kan rense for disse stoffer. Udfordringen er på nuværende tidspunkt, at der er meget lidt kendskab til resemetoder og deres effektivitet i forhold til PFAS.

Af BAT-redegørelsen og ansøgningen fremgår det, at rensning for PFAS vil forsinke hele udbygningsplanen med minimum 1,5 år, samt at tilførslen af det PFAS-holdige spildevand kun giver en forøgelse af PFOS-indholdet i renseanlæggets udledning til Øresund på 0,29 %. BIOFOS oplyste desuden, at en forsinkelse af udbygningsplanen for renseanlægget vil give en længere periode med nedsat renskapacitet og derved større udledning af miljøfremmede stoffer og bakterier til Øresund.

Det var forvaltningens vurdering, at renoveringsprojektet ikke kan udføres uden afledning af spildevandet, og at en forsinkelse af udbygningsplanen vil have større miljøkonsekvenser for Øresund, end afledningen af det PFAS-holdige spildevand. Desuden er PFOS reguleret i renseanlæggets udledningstilladelse. Forvaltningen vurderede, at projektet ikke vil forværre blandingszonen for PFOS i renseanlæggets udledningstilladelse til udledning i Øresund.

Teknik- og Miljøforvaltningen meddelte på denne baggrund tilslutningstilladelse den 25. juli 2022 til afledning af spildevandet, uden yderligere rensning for PFAS inden afledning til renseanlægget.

PFAS i forhold spising af fisk fanget i København

Region Hovedstaden påviste i 2021 PFAS i vandløb ved Emdrup sø, i Harrestrup Å og i Kalveboderne ved Damhusåens Renseanlæg.

Det er tilladt at fiske i Emdrup Sø samt på strækningen efter det sydvestlige hjørne af Damhusåens Rensningsanlæg, men ikke i Harrestrup Å. Teknik- og Miljøforvaltningen bad derfor Fødevarestyrelsen om en vurdering af, om de påviste værdier af PFAS kunne udgøre et sundhedsproblem ved konsumering af fisk fra fiskestederne. Styrelsen svarede, at

man ikke vurderede, at de påviste værdier kunne give sundhedsproblemer.

PFAS i forhold spisning af græssende husdyr på kommunens arealer

Der blev påvist PFAS i overflade- og grundvand ved haveforeningen Musikbyen i Valbyparken og fåregræsningsarealer ved Tippen i 2022. Teknik- og Miljøforvaltningen rettede derfor henvendelse til Fødevarestyrelsen for at få en vurdering af, om det ville kunne medføre sundhedsmæssige problemer at konsumere kødet.

Styrelsen svarede, at man ikke forventede, at der ville kunne genfindes PFAS i kødet fra de græssende dyr på Tippen. Fødevarestyrelsen anbefalede dog, at dyreejerne lader kødet analysere for PFAS ved evt. bekymring, samt at de græssende dyr tilbydes drikkevand af drikkevandskvalitet. Teknik- og Miljøforvaltningen har videregivet anbefalingerne til græsningslauget.

PFAS i forhold til drikkevandsforsyningen.

I Københavns Kommune er det Hovedstadsområdet Forsyningsselskab (HOFOR), som står for vandforsyningen. Siden 2014 har HOFOR kontrolleret drikkevandet på alle vandværker for flere PFAS-stoffer bl.a. PFOS. Siden 2015 er grundvandet på kildepladserne også blevet kontrolleret. Al drikkevand fra HOFORs vandværker overholder sundhedsmyndighedernes kvalitetskrav til drikkevand, som blev fastsat i 2021. Ved fund af PFAS justerer HOFOR indvindingen, så det udsendte drikkevand ikke indeholder PFAS over drikkevandskvalitetskravet.

PFAS i forhold til jord til bortskaffelse

Jord forurenede med PFAS kan bortskaffes til Kalvebod Miljøcenter (KMC) depot for forurenede jord. KMC kan modtage jord forurenede med PFAS op til Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterium. Jordkvalitetskriteriet er grænseværdien for, hvor kraftig en koncentration af PFAS, der kan være i jorden uden at udgøre et miljø- eller sundhedsmæssigt problem.

PFAS i forhold til grund- og drikkevand på nedlagt brandstation

Københavns Ejendomme, KEID, udførte ultimo 2021 en frivillig undersøgelse af, om der var PFAS i jord og grundvand på den tidligere brandstation og brandskole på Hansstedvej, Dæmningens Brandstation. I grundvandsprøverne blev påvist høje koncentrationer af PFAS over grundvandskvalitetskriteriet for PFAS. Jordprøverne påviste PFAS under jordkvalitetskriteriet. Vandforsyningen blev orienteret om fundet, da Hansstedvej ligger i indvindingsområde for drikkevand. PFAS blev anvendt lovligt på brandstationen, der er derfor ikke en påbudsmulighed efter jordforureningsloven til at påbyde forurenere at rydde op. Forureningen indgår derfor i Region Hovedstadens prioritering af den offentlige indsats for oprydning af forurenede grunde.

Styrelsen for Patientsikkerhed, som er forvaltningens rådgiver/vejleder i sundhedsmæssige situationer, blev kontaktet og henviste til den generelle vejledning omkring det at bo i et område med mulighed for jordforurening. Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Ejendomme

(KEID) og Region Hovedstaden (RH) afholdt i anledning af resultaterne et informationsmøde for naboerne i forhold til risiko for miljø og sundhed, da KEID tidligere havde lovet beboerne i området dette ved undersøgelsens afslutning.

Opfølgning

Teknik- og Miljøforvaltningen vil fortsat følge den nationale og regionale udvikling i relation til PFAS, for at få den nyeste viden om lovgivning og miljøpåvirkninger. Som nævnt har KL taget initiativ til en koordinerende indsats i relation til staten for at støtte kommunerne i deres ansvar.

Desuden vil forvaltningen skulle håndtere det stigende antal sager, hvor PFAS indgår som miljøfremmed stof. I forbindelse med krav om målinger i de enkelte sager og når forvaltningen laver målinger, vil PFAS ofte indgå som parameter.

Forvaltningen vil vende tilbage med orientering til Teknik- og Miljøudvalget, når der er væsentligt nyt om kommunens håndtering af PFAS, eller når der er enkeltstående vigtige sager.

Lena Kongsbach

Vicedirektør